

Nederland is onvriendelijk voor rolstoel

Van HENNY DE LANGE

Nederland loopt achter bij andere landen als het gaat om barrièrevrij bouwen voor rolstoelers, minder mobiele senioren en slechtzienden. Toegankelijk bouwen moet een vanzelfsprekendheid worden, vindt de BNA, de branchevereniging van architectenbureaus. "We moedigen architecten aan om hun creativiteit in te zetten en hiervoor slimme oplossingen te bedenken", zegt beleidsmedewerker Alexander Pastoors. Daarom kijkt de jury van de 'BNA-prijs voor het beste gebouw van het jaar' dit jaar voor het eerst ook naar de toegankelijkheid. "Door dit criterium toe te voegen kunnen architecten en opdrachtgevers er niet meer omheen dat dit net zo belangrijk is als bijvoorbeeld energiezuinigheid."

Het ligt niet alleen aan de architecten dat Nederland een rolstoelenvriendelijk land is, zegt Pastoors. "Maar wij vinden het hoog tijd om een signaal af te geven."

Zo komt er ook een cursus voor architecten over toegankelijk (ver)bouwen. De BNA ziet verder in architect Ed. Bijman, die zelf in een rolstoel zit en gespecialiseerd is in rolstoelarchitectuur (zie het interview hiernaast), een belangrijke pleitbezorger voor toegankelijke gebouwen.

Voorlopig geen regelgeving

Veelzeggend is volgens de BNA dat Nederland pas in 2016 als een van de laatste landen het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap van de Verenigde Naties uit 2006 heeft geratificeerd. Daarmee verplichten landen zich om de positie van mensen met een beperking te verbeteren, zodat ze volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Minister Ollongren van binnenlandse zaken heeft een Actieplan Toegankelijkheid naar de Tweede Kamer gestuurd met maatregelen. Het plan is opgesteld in overleg met belangenorganisaties van mensen met een beperking, opdrachtgevers in de bouw en eigenaren van gebouwen. Uitgangspunt is dat op basis van vrijwilligheid geleidelijk aan wordt toegewerkt naar een brede toegankelijkheid van openbare gebouwen en woningen.

Pas als dat geen effect heeft, wordt mogelijk ook gekeken naar regelgeving. Er komt onder meer een website met informatie voor iedereen die met dit onderwerp aan de slag gaat. Ook zullen de opleidingen meer aandacht moeten geven aan toegankelijk (ver)bouwen.

Het minimum is maximaal

De BNA en de belangenorganisaties van mensen met een beperking hadden liever gezien dat de bouwregels ook worden aangescherpt. Maar de overheid wil daar, onder druk van opdrachtgevers die extra kosten vrezen, niet aan. Pastoors: "Veel andere landen, waaronder de Verenigde Staten, stellen veel hogere eisen aan de toegankelijkheid van openbare gebouwen. In Nederland zijn de minimeisen vaak meteen het maximum. Het blijft karig en vrijblijvend wat hier gebeurt."

De overheid moet zich realiseren, vindt de BNA, dat het belang van toegankelijkheid alleen maar groter wordt als gevolg van de vergrijzing en het streven dat mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig blijven.
